

## **Espoossa väistökouluista haetaan oppia koulutilojen kehittämiseen**

Suomessa noin 35 000 oppilasta käy koulua erilaisissa väistötiloissa. Syynä ovat sekä suunnitellut peruskorjaukset että äkilliset syyt, kuten vesivahingot. Espoon kaupunki on käynnistänyt Joustavat Oppimisen Tilat -hankkeen (JOT), jossa kehitetään monille kouluille ja kunnille ajankohtaista väistötilakonseptia. Tavoitteena on etsiä joustavia, kustannustehokkaita ratkaisuja, joiden avulla koulutilat innostaisivat oppilaita ja opettajia aktiiviseen oppimiseen. Yhteistyökumppaneina ovat Aalto-yliopisto ja Helsingin yliopisto.

### **Koulun yhteishenki voi vahvistua väistötiloissa**

Väistötiloihin siirtymisen pakko on Espoossa käännetty positiiviseksi mahdollisuudeksi kehittää, kokeilla ja mallintaa uudenlaisia oppimisympäristöjä. Perinteiset koulutilat eivät enää optimaalisesti tue diginatiiveille oppilaille ominaisia työskentelytapoja. Koulutilojen uudistamiseen painetta luo myös vuonna 2016 voimaan tuleva uusi opetussuunnitelma. Väistötilojen poikkeusolosuhteet antavat mahdollisuuden tutkia, mitkä tilaratkaisut ovat käytettävyyden ja oppimisen kannalta parhaita, mitkä puolestaan kouluinstituution ylläpitämiä perinteitä.

**JOT-hankkeessa** etsitään joustavia, kustannustehokkaita ratkaisuja, joiden avulla koulutilat innostavat oppilaita ja opettajia oppimiseen, tukevat mediakasvatusta sekä soveltuvat monipuolisiin työskentelytapoihin. Hankkeessa tarkastellaan niin fyysisiä tiloja kuin digitaalisia oppimisympäristöjä.

– Suomalaiset oppilaat menestyvät kansainvälisissä testeissä, mutta kysyttäessä monet kertovat, etteivät he viihdy koulussa. Siksi oppilaiden ja opettajien kokemus on nostettu JOT-hankkeessa keskeiseen asemaan. He saavat kertoa, minkälaiset ratkaisut edistävät oppimista ja lisäävät oppimisen iloa, kertoo Espoon kaupungin sivistystoimen kehittämisjohtaja **Kristiina Erkkilä**.

Hankkeen alkukartoituksen mukaan oppilaat eivät pidä parakkikouluja erityisen viihtyisinä, mutta he kokevat ne kuitenkin turvallisiksi. Ympäristön puutteista huolimatta oppilaat kokevat koulun yhteishengen vahvaksi myös väistötiloissa, sillä yhteishenkeä vaalitaan enemmän ehkä juuri ulkoisten rajoitteiden takia.

### **Koulutilat koko yhteisön olohuoneeksi**

– JOT-hanke sai alkunsa tarpeesta: Espoon väkiluku kasvaa noin 4000 asukkaalla vuosittain. Uusia kouluja rakennetaan joka vuosi 2–3 lisää, ja samaan aikaan vanhoja kouluja korjataan. Viime vuonna väistössä on ollut 9 koulua, joissa on yhteensä 3000 oppilasta, Erkkilä toteaa.

Koulutilojen kehittäminen on välttämätöntä, jotta kustannukset eivät jatkossa karkaisi käsistä. Siksi koulu nähdään hankkeessa laajemmin palveluna eikä vain rakennuksena. Koulutilat halutaan avata koko yhteisön käyttöön ja opetuksessa hyödyntää ympäristön tilaresursseja.

Kehittämishanke toteutetaan tiiviissä yhteistyössä **Espoon sivistystoimen** ja **Tilakeskuksen**, **Aalto-yliopiston** sekä **Helsingin yliopiston** opettajankoulutuslaitoksen kasvatopsykologian työryhmän kanssa. Ensimmäinen pilottikohde on väistötiloissa toimiva **Tapiolan koulu**, jossa tiloja kehitetään yhdessä 7. luokan oppilaiden, heidän vanhempiansa ja koulun henkilökunnan kanssa. Tietoja kerätään monitieteellisillä tutkimusmenetelmillä: Mind the Gap -kyselyillä, käytettävyyssävelyillä sekä digi- ja tilatiimien ja työpajojen avulla. Opetushallitus on myöntänyt 218 000 euron valtionavustuksen JOT-hankkeen toteuttamiseen.

Hyviksi havaittuja käytäntöjä tullaan jatkossa hyödyntämään muissa väistötiloissa, vakituisten koulutilojen rakentamisessa sekä koulujen toimintakulttuurin kehittämisessä. Kolmivaiheisen kehityshankkeen tuloksena on tarkoitus tehdä käsikirja, jota voidaan hyödyntää valtakunnallisesti. Hanke on jo herättänyt kiinnostusta myös kansainvälisesti. Ensimmäinen pilottivaihe alkoi 13.11.2014, ja sen tulokset julkistetaan tammikuun lopussa 2016.

### **Lisätietoja:**

Kehittämisjohtaja Kristiina Erkkilä, Espoon kaupunki, Sivistystoimi,  
puh. (09) 8165 2202, kristiina.erkkila@espoo.fi  
Projektipäällikkö Jaakko Rekola, Espoon kaupunki, Sivistystoimi,  
puh. 050 3632 958, jaakko.rekola@espoo.fi

**Tutustu JOT-hankkeeseen tarkemmin [Oppimaisema.fi](http://Oppimaisema.fi)-sivustolla → Projektit → Joustavat oppimisen tilat** – siirtokelpoiset väistötilat uusiutuvan oppimisen mahdollistajana (JOT)